№ 225 (2258)
1937 onoi sentiaabriiin 29
SREDAA
14-xi ZILEE GARNA

Byxe oronuudai proletaarinar, negedegty!

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komunlis (bolьşeviig) Paartiin Buriaad-Mongoloi Mosiin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai̧yder byriin gazeeta

Redakciin adres:
Ulaan-Yde goorod,
Ceentrsojuuziin, 19.

№ sen 10 myngo.

JIXEDEEDE SOVEEDTA HUNGAXA HUNGUULIDA BOLЬŞEVIIG JOHOOR BELEDXEXE

Manai exe oron bolbol ton jixe uşaralai urda baina—hajiin sagta SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa hunguuli bolno. Xydelmerişen, kolxoozniguud, albaxaagşad, ulaan aarmiiinxid bolbol əəhediingəə grazdaan yyrgejee—socialiis gyrenei jixedeede oorganiii hungaxa hunguulida xabaadalsaxa jabadalda beledxeze baina.

„SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa hunguuliiin tuxai Dyrimii" olon millioon azalşan şudalan yzeze baina.

Ene gaixamşag dokymeentii şudalan yzexiin tula xeden mingan kryzooguud baiguulagdahan baina.

Geeş haa propagandiis ba agitacioonno xydelmeriiin eneşji dalaisanь xadaa dytelze baigaa Jixedeede Soveedai hunguulinuudta xydelmerişen, albaxaagşad ba byxii azalşadai gargaza baigaa aguu jixe intereeshee elieer geegdeze baina.

Hunguuliiin xuuliiin propagaandanь poliitikan agitaaciin xamag sisteemii xydelgehen, amidiiruulhan baina. Niutag niutagai partiijna komiteeduud, eldeb bylgemei organizaacanuud — profsojuuzuud, komsomool bolbol maassava-poliitikan xydelmeriiin şine şine foormo ba meetodyydii olzo baina. Hyylşiin yje xyrxaar əəhediingəə jabuulgii yiledberiiin oronoi dotor jabuulxa xizaarladag baihan agitaatornuudanь mynəə klyyb, faakta, niitiin bairanuudaar jabaza baina. Partiijna organizaacanuudai sag yrgelziin xabaadaigiin gaduur baihan, tedenei xaraahaa multarxa baihan, zişeelxede kystaarьnuud, gertee baidag exenernyyd, zizexen komunaalьna oronuudai xydelmerişen, pensioneernyyd gexe zerge zonuud mynəə agitaatornuud ba propagandiistnuudai jabuulgiin sfeerede oruulagdaza baina.

Dytelze baigaa Jixedeede Soveedai hunguulinuudta kolxoozoi tariaaşad bolbol ton jixe honirxozo baina. Eregtei ba emegtei kolxoozniguud bólbol bolьşeviig yge byriii onso anxaraltaigaar şagnaza baina. Gebeş, hunguuliiin beledxel xadaa xydəə niutagta ton xangaltagyi jabana.

Jixedeede Soveedta hungaxa dyteleze baigaa hunguuli bolbol oron ulasai poliitikan baidalda erjeltii gargaxa uşartai jabadal myn. Hunguuliiin kampaani bolbol, eneende 18 naha xyrhen byxii grazdaanuud bulta orolsoxo tula revoliyycehee xoişoxi zilnyyd te bolhon ton yrgen, aguu jixe poliitikan kampaani bolxo baina. Eneen deerehee beledxelei xydelmeriiin dalaisa bolood, xyn zoniii poliitikan agitaacada xabaaduulxa jabadal ba masştaabanь xadaa bidenei mynəə xyrter medeze baihan xemzeehee ylyy baixa johotoinь eli baina. Hunguuliiin beledxelde aktiivnaar xabaadalsaagyi negeş komuniist, komsomoolş, paartiijna bişe bolьşeviigş baixagyi ba baixa johoşgyi baina. Olon millioon organizaatornuud, agitaatornuud, propagandiistnuud bolbol partiijna organizaacanuudai xytelberi dooro dytelze baigaa hunguuliiin kampaanida aradii beledxexe johotoi baina.

Hunguuliiin kampaaniiin beledxel bolbol manai xeblelde, bolьşeviig gazeetanuudai olon mingan aarmida onso jixe xariuusalga daalgaza baina. Paarti ba araduudai xoorondoxi xaluun etigelte xolboo baiguulxa xeregte xeblel gazeeta şingi iime ujaxan aparaad, iime jixe xysetei zebsegyyd ondoo baixagyi baina. Massii organizaacalxa jabadalii, poliitikan agitaacii ba propagaandii erxilexe xeregte xeblelhee ylyy xysetei zebseg geze baixagyi. Manai gazeetanuud bolbol gansaxan paartiijna looznugnuudii azalsan byriiin mederelde xyrgexe tedii bişe, xarin baha xyn zonoi ton ysəəxenş toonoi tala etegeedei asuulta, eriltenyyd, ba bodolon baidalii partiiin ba tereenei Staalin Centraalьna Komiteedai medeende xyrgeze baixa johotoi. Tiigen geter gazeetanuudai olonxinь aradii hunguulida beledxexe talaar xexe əəreingəə yyrgii yşəə oilgoogyi baina. Gazeetanuud bolbol beledxelei ba xamagai tyryyn nebterelgiin xydelmeriii jixe jixe dutuunuud ba buruunuudii obioordoggyi baina.

Agitacioonno xydelmeriiin udxanь nen olonxidoo xolodxogdohon şinzetei ba soveed organizaacanuudai jabaza baigaa xydelmerinyydtei ton xolboogyi baidag baina. Goorod ba dereevenei azalşanai materiaalьna, aza huudalai ba kylьtyyrne baidalii halzaruulxiin tula paarti ba zasagai gazarai jabuulhan ba jabuuulza baigaa aguu jixe xydelmeriiin tuxai ciifrenyyd ba faaktnuudaar eli ryylen xeleze olonşog agitaatornuud şadadagyi baina. Aradai eriltenyyd tuxai Staalin Centraalьna Komiteed ba soveed zasagai tahaldadaggyi oroldolgo hanaaşarxalii xaruulangyigəər aradai dunda poliitikan agitaaca jabuulza jaaza bolxob! Mynəə manai byxii oron bolbol yngerhen 20-zileigee zamii jixe xygzelteteigəər ba edibxitei xeşeelteigeer erjen xaraza baigaa, mynəə sagta, gansaxan soveed zasag, gansaxan bolьşeviiguud bolbol arad zoniii zol zargalda xytelberilze jabahan ba xytelberileze jabadagii xaruulxa elbeg jixe faaktnuud, elirxeilgenyyd barimtanuud agitaator byxenei medelde baina.

Agitaatornuud bolbol hunguuliiin xuuli nebteryylxedee eldeb soveed alban gazarnuudai jabaza baigaa xydelmeride xabaadaxa azalşanai kriitikiin todorxoi zaabarinuudai xazuugaar alad gardag jabadal ysəən bişe baidag ba xatuu şanga signaalnuudii anxaran şagnaza, zobiooron abadaggyi baina Agitaator, partiijna gy, ali partiijna bişe bolьşeviig xyn bolbol əərjingəə jabuulgiiji leektor gy, ali nomlogşo şingieer xaraza bolxogyi baina. Manai agitaaca bolbol paartiin gartaxi ynen xysete instrymeent, paartiiin zyghəə aradtai xolboldoxo xolboonoinь ton hain foormonuudai negen myn. Uşar iime tula, agitaator bolbol gansaxan əəriingəə ygii xyn zondo oilguulxii oroldoxo tedii bişe, xarin baha jyy xeleze baihaniinь, jamar gomodoltoi baihaniinь heremzeteigeer şagnaza jabaxa ujalgatai baina.

Gansaxan poliitikiin talaar moxoo xyn xadaal hunguuliiin kampaani ba myn tereenei beledxel bolbol soveed zasagai daisanuudai zyghəə manai exe orondo xoro haad xexe gehen galzuu hedelgenyyd ygeigəər yngerxe jym geze bodoxo baina. Butasoxigdohon ba poliitikan areenahaa xaliza unahan paartinuud bolxo menьşeviigyyd eseernyyd ba faşiizmiin trockiis—byxaarintnai aagentnuud, byrzyaazna nacionaliistnuud ene byxii aradta muuxaisa xaragdaza baigaa bulainuud bol bol hurguulinuudai beledxelii uragşataigaar xexe jabadalii tuhalduulxii croldozo baina.

Ene zirxebter buzagai urbagşad bidende aimagtai bişe! Tedener bolbol aradai dunda jamarş tulguurigyi, esestee xyrter ygei xegdexe baina. Gebeşji mynəə, hunguuliiin beledxelei ydernyyd ba johoto hunguuliiin kampaaniiin yjede xiorxo niyden, heremze, bolgoomzo, naribşalal gedeg ene şanargyi bolbol revoliyycehee xoişoxi 20 zilei dotor jabuulza baigaa egee jixe poliitikan kampaaniii paartiiin erize baihan, Staalin Centraalьna Komiteedai erize baihan zerge deere yngergeze bolxogyi baina.

(Praavdiin tyryy bişeghee təbşologdobo).

ULAAN-YDE GOORODOI PARTIIJNA AKTIIVAI SUGLAANAI REZOLIYYCE

(1937 onoi sentiaabriiin 23-haa 27 xyrter)

Manai paartiiin centraalьna oorgan „Praavda" bolbol Buriaad-Mongoloi Arkomaaduudii, CGK-ai ba Mozkoomoi myn busa organizaacanuudai xariuusalgata tuşaalnuudta şurgahan byrzyaazno nacionaliistnuud japoon-neemecei şpioonuudai buzar burtag xoroto uurxaiji eliryylbe.

Mozkoomoi xytelberilelgede terenei negedexi sekritaarьta, aradai buzagai xoroto daisan, bandiid şaajka byrzyaazna nacionaliistnuudai, japoon-neemecei şpioonuud, diversaantnuud, xorotonoi tolgoinь bolxo Jervaanov huuhan deerehee ede bygede bolhon baina.

Jerbaanov bolbol Mozkoom ba respyyblikiin organizaacanuudai apparaadta əərtenь bejee ygehen Dampiloon, Markiizov, Dorziijev ba busad zergeer bejee toiruulan, tedenerenь terenei ymene şyteze, tereentei negen xamta kriitike ba samokriitikii balartuulan, şuud sexe xynyydte ynen ygiinь xelyyldeggyi baigaa.

Jerbaanov bolbol ton mexeteigeer xojor niuurşalan, narin nigtaar bag ymedeze, əəriingəə xydelmeride byrzyaazno nacionaliistnuud ba busa aradai daisadii daldalxa antipartiijna şugamii jabuulza baihan paartiin Mozkoomoi biyroogoi busad geşyydii pleende bariza, daxuulan xytelze jabaa.

„Praavda" bolbol aradai daisad ba tedende tuhalagşadii ton elieer xaruulan ygeze aradai daisadai xorxoin uurxaiji byrimyhen ba xaira gamgyi butasoxin usadxaxa ba tedeniii daldalagşadii eliryylxe tuxai ton todorxoi prograamii Buriaad-Mongoloi partorganizaacada ygehen baina.

2. „Buriaad-Mongoloi Praavda" gazeetiin ba Buriaad-Mongoloi byxii gazeetanuudai, aradai eldeb zyhenei daisadii eliryyleegyi baihaniinь, paartiiin organizaacanuud, partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguudii aradai daisad, tedende tuhalagşad ba daldalagşadtai eris tes temesexe temeselde elsyyleegyi baihaniinь ba tedenei daldalalgiin yyigii „Praavda" bolbol bolьşeviig johoor segnehen baina.

„Praavda" bolbol, Buriaad-Mongol aradai xoroto daisad byrzyaazna nacionaliistnarai uurxailza baihan gazariinь zaaza, eliryylegdeedyi baixadaa xenei dali doro daldalagdan xorogodzo urbalgiingaa buzagai xydelmeriii xeze baihiinь zaaza ygebe.

3. „Praavda" gazeetiin ton sexe ba todorxoi zaabari ygehəər baitaranь, Moziin Komiteedai biyroo bolbol poliitikan xorotoi togtool abza, ene togtooldoo diplomaad johoor xariuusalgahaa multarxa gehen, myn aradai daisadii eliryyleegyi ba tedenii ba tedende tuhalagşadii daldalxa şugam saşaadaa barihan baigaa

Mozkoomoi biyroo bolbol əəriingəə togtooldo aradai daisadii eliryylen butasozixo ba tedenertei temesexe temeselde partiijno organizaacanuudii elsyylxiin orondo, xarin „Praavda" gazeetiin zaabarida sabotaazalza, kriitike ba samokriitikii xabşaza, aradai daisad ba tedende tuhalagşadii eliryylen buta soxixo talaar Buriaad-Mongoloi partorganizaaciin temeselii tahalduulba.

4. BK(b) P-iin Mozkoomoi biyroo bolbol „Praavda" gazeetiin xojordoxi zaabariiiniş hyyleer əəriingəə xojordoxi togtool dotor aradai daisad ba tedeniii daldalan xalxalagşadii dyyren xysedəər eli ryylze şadaagyi ba BK(b) P-iin Mozkoomoi biyroogoi geşyyd-Mozkoomoi xojordoxi sekretaarь Markiizov, BMASSR-ei Arkomsoveedai tyryyl gşe Dorziijev ba aradai daisadtai busad tuhalagşad tuşaa bolьşeviig tobşolol xeegyi baigaa.

Ede byxii uşarnuud bolbol byzyaazna racionaliistnuud-japoon neemecei şpioonuud ba aradai busad daisadtai şuud temesexe jabadalda ba xorololgiin xoişolongii usadxaxa jabadalda Nozkoomoi biyroo bolbol Buriaad-Mongoloi komuniistnarii emxidxen xanduulxa jabadalii xangaagyi baihaniinь gerşeleze ygene.

5. Aktiiv bolbol paartiiin Mozkoomoi biyroodo poliitikan talaar naidabari ygei baihanaa medyylze, Buriaad-Mongoloi partorganizaacada toxiooldohon baidal deerehee Mozkoomoi udaridaxa sostaavii şineer hungaxiin tulada Moziin partiijna onso konfereencii zaralaxa şuxala geze toolono.

6. Partkoleegi bolbol byrzyaazna nacionaliistnarii daldalxa poliitika jabuulza, paartiin tereende daalgahan daabariii gyisedxen xangaza şadaagyi, aradai daisadtai temeseze şadaxagyi baihanaa gyised xaruulba geze aktiivai suglaan toolno.

Aktiiv bolbol Partkoleegiiin sekretaarь Vaampilov xadaa aradai daisadai gemte jabuulgii sexe balartuulxa ba daldalxa zamda orohon ba suglaan deere xelehen ygiinь antipartiijna geze toolood, myn tereniii saaşadaa partkoleegiiin sekretaariiin tuşaalda ba BK(b) P-iin zergede baiza şadaxagyi geze toolono.

7. Aktiiv bolbol Mozkoomoi biyroogoi geşyyn Grooss gegşiin xelehen ygiiji Jerbaanov tyryytei baanda daisadai xoroto xydelmeriii daldalan bilduuşalhan şuud xojorniuurşalhan yge geze toolobo.

Grooss bolbol moziin partiijna konfereence deere Mozkoomoi xydelmeride poliitikan segnelte ygexedəə delegaaduudii buruugaar orijentiiroovalhan baina.

Grooss bolbol yni udaan sag soo Buriaad - Mongoloi syydei ba prokyratuuriin oorganuudta xydelmerilbeş byrzyaazna nacionaliistnar ba aradai busa daisadii eliryyleegyi, xarin daldalaza baihan baina.

Aktiiv bolbol Grossii saaşadaa AMASSR-ei Arkomsoveedai tyryylegşiin orologşiin poostodo ba paartida baiza bologşogyi xyn geze toolono:

8. Paartiiin goorodoi Komiteed bolbol aradai daisadii eliryylxe temeselde bolьşeviigai zyb liiniii bari mtalaagyi, C. O. „Praavdiin" zaabaritai zoxil duulan byrzyaazna nacionaliistnuudtai ba aradai busadaisadta temesexe xeregte komuniistnarii elsyyleegyi.

Gorkoomoi Pleenym bolbol „Praavdada" garahan „Gemşelgiin ygenyyd ba antisoveed xeregyyd" gehen statьjaa tuşaa priincebgyi, şydegyi moxoo, Mozkomoi biyroogoi garagahan poliitikiin talaar xorotoi togtoomzii zyblşəən dagahan şiidxeberi batalza abhan baina.

Uşar iimede, aktiiv bolbol Gorkoomdo poliitikiin talaar etigexegyi baihanaa megyylne.

9. Aktiiv bolbol Mozkoomoi urdada baihan sekretaarь Jerbaanovii aradai xoroto daisan geze xydelmerihəənь xuulaxa ba paartihaa gargaxa tuxai, myn tyynşelen BK(b) Paartiiin Mozkoomoi xojordoxi sekretaarь Markiizov ba BMASSR-ei Arkomsoveedai tyryylegşe Dorziijev byrzyaazna nacionaliistnuudii, şpioonuudii ba xorologşodii daldalan niuuza, tuhamarşad baihanai tyləə paartihaa gargaad, xydelmerihəənь xuulaxa tuxai BK(b)P-iin Mozkoomoi biyroogoi togtoomzii zyb geze toolono.

10. Aradai daisan Jerbaanov ba tereenei tuhamarşad: Markiizov, Dorziijev, Dampiloon ba busadai zyghəə bilduuşalgiin, haimaharalgiin yzengi atmosfeera xeden zilei torşo soo togtoohonoi ba kriitike samokriitike xabşahanai eseste Buriaad Mongoldo ede galzuurangi byrzyaazna nacionaliistnuudta ba aradai busa daisadta xeheeltegyigəər aaşalza baixa arga olohon baigaa geze toolono.

Marakuulin ba busad komuniistnar bolbol aradai daisadii eliryylxiin tyləə temesexedenь tedeeniii paartihaa gargadag ba respyyblikiin xytelberilxe poostnuudhaa namnadag baiba, myn tiixe zuuraa, doodo şatiin partiijna organizaacanuudaar eliryylegdeze, paartihaa gargagdahan johotoi aradai daisad byrzyaazna nacionaliistnuudii Jerbaanov bolbol byri jixe xariuusalgata xytelberilxe poostnuudta debzyylen tabidag baihan, (Dampiloon, Vaandanov, Bazaroon, Dongidoon ba busad) bujuu Jerbaanov ba Mozkoom bolbol tedeenii hurguulida ba SSSR-ei bişe rajoonuudta xariuusalgata xydelmeride elьgeedeg baigaa.

11. Aktiiv bolbol soveedai ba partiijna aparaad, zurgaan ba yiledberinyydii ali byxii daisadhaa byrzyaazna -nacionaliistnuudhaa, troocki- buxaarintnai bandiiduudhaa, japoon- neemecei şpioonuudhaa ba tuhamarşadhaa eris seberlexe ba tedenei xorololgiin xoişolonguudii usadxaxa egeen tyryyşiin şuxala zorilgo myn geze toolono.

Eneentei xamta aktiiv bolbol şine, urgaza jabahan zaluu kaadrnuudii egeen tyryyn Buriaad-Mongol yndehen zonoi dundahaa olosoruulan ydxexe ba xymyyzyylxe, Staalinai priincebeer zorimgoigoor debzyylelge xexe zorigo tabina.

12. Aktiiv bolbol „Buriaad-Mongoolьski Praavda", „Ynen" ba bişeş gazeetanuud byrzyaazna- nacionaliis kontrrevoliycioonno teorinuudii ba tede bygedii xen gargaza baihaniii sag yrgelze elsyylxe xydelmerii erxe bişe emxidxexe johotoi geze toolono.

13. Aktiiv bolbol Buriaad-Mongoloi istoori tuxai markasiis azalnuudii zoxioozo bii bolgoxo ba byxii istoriiis literatuurii yndeheerenь salgan yzexe zorilgo nauuçna xydelmeride jabadag komuniistnarai urda tabina.

Aktiiv bolbol byxii komuniistnarhaa, ilangajaa xeblelei ba biblioteekanuudai xydelmerilegşedhee byrzyaazna-nacionaliistnuudai ba tedenei tuhamarşanai bişehen ba xeblehen byxii literatuurii xuriaaza abxa xeregte ene doroo oroxii erine.

14. Respyyblike soo urgasa xuriaalgiin jabasa ton xangaltagyi baihan uşar bolbol aradai daisadii xair gamgyigəər uzuuraaranь uudalan ongilzo- xydəə azaxuin byxii uçaaskanuud deere baihon xorololgiin xoişolonguudii usadxan, mynəə baihan baidalaa zahaxa zalaruulxiin ba urgasa xuriaalgiin xydelmeriii hain şanartaigaar yngergexe xeregte əəhediingəə xyse şadalii elsyylxiin tulada eris şanga xemzee abxii byxii partorganizaacahaa ba komuniistnarhaa şangaar erine.

15. Aktiiv bolbol goorodoi şuxala şuxala yiledberinyydte, ilangajaa PVZ-de Paartiiin Mozkoomhoo ba Gorkoomhoo anxaralaa tabixa ba tuhalamza yzyylxe jabadal xangaltagyi geze toolood, tereeniii eris şangadxaxii erine.

Aktiiv bolbol oktiaabriiin revoliyyciin oin urda teexi socialiis myriiseəji delgeryylhenei yndehen deere yiledberiiin zorilgonuudii gyisedxexe ba ylyy gyisedxexiin tyləə temeselde bii byxii xyse şadalaa elsyylxii PVZ, tymer zamai traansport ba goorod deerexi bişe bişe azyiledberiiin komuniistnarhaa erine.

16. SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa hungaltatai xolbogduulan azalşanai dunda agitacionno massovo oilguulaltiin xydelmeri jabuulxa xereg ton xangaltagyi baina geze toolood, aktiiv bolbol SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa hungaltanuud tuxai xuuliii azalşan massiin dunda yrgenəər oilguulxa xeregii darii emxidxexii goorodoi byxii partorganizaacanuudhaa ba komuniistnarhaa erine,

17. Partorganizaacanuud bolbol byrzyaazna-nacionaliistnar—japoon-neemecei faşiizmiin aagentnuudii eliryylen yndeheerenь ongilon butasoxixo jabadalda gol soxilboroo şiglyylxe zuuraa jixe derzaabno şoviniizmiin yzegdeltei temesexe temeselee zaabuuş hularuulxa johogyi geze aktiiv toolono.

18. Goorodoi partiijna aktiiv bolbol Buriaad-Mongoloi bolьşeviiguudai, buriaad-mongol aradai xoroto daisad—byrzyaazna nacionaliistnarii, şpioon ba diversaantnuudii xaira gamgyi ba eseslen eliryylze yndeheerenь ongilon buta soxixo geze paartiiin Centraalьna oorgan „Praavda" gazeetii naiduulna.

Aktiiv bolbol Buriaad-Mongoloi komuniistnarii manai ilagdaşagyi paartiiin Leenin-Staalinai Centraalьna Komiteed ba inag voozdь, bagşa ba nyxer, aguu jixe Staaliniii toiron byri nigtaar zagsaxii urina.

Antisoveed provokaacada beledxeze baina

Şanxai, 26. (TASS). Japoonai komaandavani bolbol Naankin deere antisoveed provokaacada şineer beledxeze baina. Sentiaabriiin 23-nai yder Şanxaidaxi japoonai generaalьna koonsylei ujalgii sag zuura dyyrgegşe bolbol, „Xitaduud bolbol SSSR-ii „konfliiktde" tataxiin tulada, Naankinda baigaa soveedai nolpreepstvii boombodoxoo əəreingəə samoliooduudii japoonai samoliooduudai yngeer speciaalьna budaza baina" geze SSSR-hee Naankinda baigaa elşen tyləələgşede medeesexii SSSR-hee Şanxaida baigaa generaalьna koosylьstviin sekretaariaar damzuulba.

Ene medyylge bolbol, Naankiniii boombodoxo tuxai Xasegaaviin hanuulgada soveed zasagai nerehee ygtehen buruuşaal—alban xariuu ygehenei udaa nege xonood xegdehen baina geze temdeglexe xeregtei baina. SSSR-ei posoolьstvo Naankin deeree yldexe baina geze ene xariuu soo oficiaalьna medyylegdehen ba boombodolgiin byxii xaişolongai tyləə xariuusalga japoonai zasagta tudaxa baina geze hanuulagdahan baina. SSSR-hee Şanxaida baigaa generaalьna koonsylei ujalgii dyyrgegşe nyxer Simaanski bolbol sentiaabriiin 25-da japoonai generaalьna koonsyl Skamoota gegşede xojordoxioo medyylhen baina.

Ene medyylge dotoroo soveed zasag bolbol, Naankinda baigaa SSSR-ei polpreedstvii xitadai samoliooduudai boombodoxoo hanahan tuxai xelegdehen veersi xadaa, „budagdahan samoliooduud" tuxai veersi xeze xariuusalgahaa zailsaxa gehen japoonai seregei zasagai johotoi provokaaca geeşe geze toolono geze zaahan baina. Polpreedstvii zoriuutaar gy, ali „oilgomtorgyiş haa" xamaagyi boombodobol, eneenei byxii xariuusalga japoonai seregte tudaxa baina geze japoonai koonsylde daxin medyylegdehen baina.

SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai ba BK(b) Paartiiin Centraalьna Komiteedai togtool

BMASSR-te finaansiin xyngeleltenyydii olgoxo tuxai

SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveed ba BK(b) Paartiiin Centraalьna Komiteed bolbol Buriaad-Mongol ASSR-te doorozaagdahan finaansiin xyngeleltenyydii olgoxo geze togtoobo:

1. Olziin-myngen naloogoor 33 mingan tyxerig xyrter ba gyrenei ujalgata straxovaaniaar 22 mingan tyxerig xyrter, 1936 onoinь dojomkii kolxoozuudhaa boliuulxa.

2. Kolxoozuudai MTS-te ygexe 450 mingan tyxerigei myngen yriii ba myn 314 mingan tyxerigei xemzeetei natuur tyleberiiin dojomkii kolxoozuudhaa boliuulxa. Buriaad-Mongol ASSR-ei MTS-yydei erjyylgiin zeerili gyiseexiin tulada SSSR-ei Arkomsoveedai rezeervne foondohoo ygexii SSSR-ei finaansiin Arkomaadta duradxaxa.

3. 1937 ondo kolxoozuudai selьxozbaankda busaaxa 610 mingan tyxerig xemzeetei krediidii 1938 ba 1939 onuudta adaliaar oruulxii xoişoluulxa.

4. 1937 ondo kolxoozuudai Gosbaankda oruulxa 570 mingan tyxerigei krediidii 1938 ba 1939 ondo adali xubaan tylexeer xoişoluulxa.

5. 1936 onoi torşo soo dotoroi tatariiin talaar 11 mingan tyxerig dojomkii, xydee azaxuin naloogai 90 min. tyxerig xyrter, myn gyrenei ujalgata straxovaaniiin talaar dojomkanuudii 119 min. tyxerigxyrter dojomkanuudii kolxoozuud ba ymsetenhee boliuulxa.

6. Kolxoozuud ba ymsetende toologdozo baihan, 1937 onoi kylьttatariiin 282 mingan tyxerigei dojomkanuudii boliuulxa. Eneentei xamta Buriaad-Mongol ASSR-ei biydzeedii dyyrgexiin tulada SSSR-ei Arkomsoveedai rezeervne foondohoo 282 mingan tyxerig tabixa.

7. SSSR-ei Arkomsoveedai rezeervne foondohoo Buriaad-Mongoloi bygeed, xile şadarai jyhen aimaguudta 100—100 mingan tyxerigyydii, nygee şine emxidxegdehen xojor aimaguudta 50-50 mingan tyxerigyydii—oroi xamta nege millioon tyxerigii blagoystroistvodo zoriuulza homoloxo.

SSSR-ei AKS-ai tyryylegşe—V. Moolotov.
BK(b) P-iin CK-ai sekretaarь—I. Staalin.

Byxexolboonoi xydee azaxuin viistavkiin komiteed ba SSSR-ei Gazar tariaalangai arkomaadai tailbari

Zarim gazarnuudaar Byxexolboonoi xydee azaxuin viistavka deere xaruulagdaxiin tulada ilgabarilan abtahan naturaalьna eksponaaduud togtoomol gurimai johoor bişe ba gamgyi muugaar xadagalagdaza baina.

Eneentei xamta, myn tereenşelen, eksponaaduudii xaana xadagalxiin tuxai asuudal orohontoi xamta Byxexolboonoi xydee azaxuin viistavkiin komiteed ba SSSR-ei Gazartariaalangai Arkomaad tusxai tailbarinuudii niutaguudta elьgeehen baina.

Byxexolboonoi xydee azaxuin viistavka deere xaruulagdaxa naturaalьna eksponaad bolbol gurban kompleektaar ilgabarilagdan abtaxa johotoi. Tede eksponaaduud bolbol ilgan abtahan azaxui deeree, azaxuin xytelberilegşedei (kolxoozuudai tyryylegşed, sovxoozuudai direektornuud) xariuusalga doro aimagai gazarai tahag ba MTS-hee ygtehen agronoomuudai asaglalga doro xadagalagdaad baixa johotoi. Dursagdahan ede byxii niuurnuud bolbol eksponaadai xosorbolonь, gutabalanь xuuliiin johoor xariuusaxa baina.

Tereentei xamta, niutagai baidal ba eksponaaduudii, ilangajaa tyrgeer gutadag eksponaaduudii hainaar xadagalxa zoxistoi baidaliinь xaruulza byxii eksponaaduudii centralizoovanno gazarta xadagalza bolxo (respyyblikiin, xizaarai, moziin ba rajoonai ceentrnyydte). Myn eksponaaduudii xubaarilan xadagalxada bolxo: nege kompleektii centralizoovanno gazarta, xojoriinь ilgan abtahan gazartanь.

Centralizoovanno xadagalalga emxidxegdehen gazarnuudta zoxistoi bairanuudii olzo xereggeleer xangaxiin tylee, xadagalalgii emxidxexiin tylee ba eksponaaduudii gutaaxagyin tylee respyyblikiin gazar tariaalangai Arkomaaduud, xizaarai ba moziin gazarai tahaguudai naçaalьniguud xariuusaxa baina. Ede xadagalalganuud rajoonuudta emxidxegdehen baigaa haa, xariuusalganь aimagai gazarai tahagai naçaalьniguudta daalgagdaxa johotoi.

Byxexolboonoi xydee azaxuin viistavkada xaruulxa ilgagdahan eksponaaduudii gutaaxa ba xosorooxogyin tulada, malhaa bişiinь niutagai viistavkanuudta tabixa jabadalii ogtolon xorimzolxo.

AGIIN RAJOONOI GEMTEDII XEN DALDALAN XAMAGAALNAB

(„Praavdiin“ Buriaad-Mongoldoxi speciaalьna korrespondeenthoo telegraamaar).

Xile şadarai Agiin aimag bolbol yninhee xoişo Buriaad-Mongoldo muu gegdedeg baigaa. Ene rajoondo nege gebel tariaa tuşaalga tahaldadag, nege gebel xuriaalga tahaldadag, nege gebel malaa muuduulza yxyyldeg baigaa.

Ene zilde agiinxin bolbol respyyblike soogoo ton hyylşiin buurida jabana. Kolxoozuud tariaanaigaa miil xaxad xubiii xadahan, ybel edixe ybehenei gee mii! 46 proc. beledxehen baina. Boog[illegible] tuxellagdaagvi tariaanuud [illegible] dyyren. Erxim hain şanartai xeden mingan gektaar ovioos şenlice, oroohon xadagdaagyi baina. Namarai xyiten hylxin ene tariaaji tala daida oruu duuhan xildxeze baina.

Agiin aimag jaaxadaa egeel iime berxe baidalda baina geeşeb? Eneende miil gansal xariuu baiza bolno—aimagai aza xuiji unagaaxa kolxoozniguudai duragyitexe jabadalii gargaxa zorilgii urdaa tabihan şpioonuud, diversaantnuudai baanda ene aimag soo hyidxelei xydelmeri xeze baina. Ene baanda bolbol soveedai, koperatiivna, azaxuin organizaacanuud ba kolxoozuudaar eehediingee xynyydii xubaarilan tabiaa.

Beledxelei komiteedai Agiin aimagdaxi naidalgata bolzo tomo kulaagai xybyyn Aslioozov udaan sag soo xydelhen baina. Aslioozov bolbol paartiiin zergede mexeer şurgan orohonoi tylee paartihaa gargagdahan baina. Paartiiin aikoom bolbol ende hajaxan aimagai gyisedkoomai sekretaarьta Dagbajnii batalhan baina. Ene xadaa, arxinşa ba eeriigee muu talaaraa xaruulhan xyn geze udaridaxii xydelmeride baihanaa aikoomoor xuulan gargagdahan baigaa.

Sociaalьna tedxemziin aimagai tahagii bandiid Naşimaanov erxilze baina. Aradai daisadii aktiivnaar daldalagşadai negen bolxo Ilьjiin gedeg aradai sydьjaagaar xydelmerilene. Ene Ilьiin bolbol negeş goritoi xeregii yşee xaraza yzeegyi, negeş xorologşii syydleegyi baina. Ilьjiin bolbol socialiis ymsii xulagailagşadai, zyyligyydei, diversaantnuudai, xorologşodoi dyşe garan xeregii daraza baina. Ilьjiinei xereg tuxai xeden olon medyylgenyyd aimagai organizaacanuudaar dyyren aad, odoo xyrter negeniinş xaraza yzegdeegyi baina.

Aavgustiin 24-nei yder Kaarl Maarksai neremzete kolxoozdo aktiivna kolxooznig Dugaarov zerligeer aluulhan baina. Tereeniiji, kolxoozdo şurgan nebtereed baigaa baanda Bataajev gedegei udaridalgaar alahan baigaa. Bataajev miliiceer tuşaagdanxai. Xereginь syydte ygtehen aad, teed yneexi Ilьjiin mynee xyrter jyyş xeegyi baina. Alagşadanь syleede zandaa ba kolxoozdoo xydelmerileheer le baina.

Hyylei 8 hariin torşo soo Agiin aimagai laabkanuudta xaxad milioon tyxerigei yrilte xegdehen baina. Syyd bolbol negeş gemte xyniii syydleegyi. Ilьjiin bolbol xeden janziin şaltagaan dursaza, ede xeregii yzexee arsana. Ilьjiin xadaa, ede bandiiduudaar nigta barisaatai ba edeenhee edilge abdag baina geze magadalaza xelexe yndehen bii baina.

Gosbaankiin aimagai tahagii erxilegşeer paartihaa gargagdahan, spekyliaant Prokoofьjev, tereenei orologşodo—myn paartihaa gargagdahan, byrzyaazna nacionaliist, uhan tuxam arxinşa kulaagai xybyyn Damdiinov xydelmerilene.

Aimagai finaansiin tahagta taban xarşa elemeentnyyd (çyzaaguud), edeen soo olzo oruulgiin Inspeektor—sagaan gvaardida jabahan Sampiloon gegşe xydelmerilze baina.

Agiin aimagai udaridaxii sostaav iimeer xaragdaza baina. Somonoi soveeduud ba kolxoozuud daisadaar byri buzarlagdanxai. Xeden olon kolxoozuudta xara xeregten, diversaantnuudai baandanuud baiza baigaa. Tedener bolbol japoonai koontrrazveedkiin sexezaabariiin johoor hyidxelei xydelmeri jabuulza baina. Kominteern kolxoozoi tyryylegşiin tuşaalda şurgan orohon, japoonai şpioon Şaraapovai sexe xytelberi doro jabaa, diversaantnuud ba xorologşodoi jixe baanda—17 xyn—ene kolxoozdo baihan baina.

Byrzyaazna nacionaliistnuud—diversaantnuud, xorologşod bolbol yder dunda agiin kolxoozniguudii deermededeg baina. Gansaxan Kiirovai neremzete kolxoozdo 88 minga garan tyxerig zyylig johoor xulagailagdahan baina. Ene kolxoozii bygede, komsomooloi Agiin aikoomhoo exilieed, buriaad-mongol zasagai geşyyd xyrter deermedehen baina.

Daisadai baanda bolbol aimagai gyisedkoomai biydzeedei zeerihee bultanai niyden deere 77 mingan tyxerig xulagailagdahan baina. Ende, gyisedkoomai kaassahaa 2 mingan tyxerig abhan Erdeneejev garaa harbaihan baina.

Agiin aimagta—100 garan komuuniistnar, 40 şaxuu haişaan dagagşad, 600 garan komsomoolşuud bii. Partiijna ba komsomooloi organizaacanuud bolbol soveedai ynen şudarguu aktiivta tyşegleze, faşiis xylehenşedei eedegyixen gryypii butasoxizo şadaxa baihan baina. Teed, paartiiin aikoomdo xeden olon daisadai huuhaniinь bedaa baina.

Aikoomdo jixe hezeglemeer xynyyd bii: xereg xytelegşe Jelaanov, instryyktor Bariişeva, byridxelii daagşa Budazaapova. Ede xed geeşeb? Jelaanov eneenei urda miliiciin naçaalь nigaar xydelmerilhen aad, poliitikan etigel naidabarigyi xyn gegdeze paartihaa gargagdahan baina. Mynee ene xyn gansal aikoomai xereg xytelegşe bişe; myn moziin xojor gazeetanuudai korrespondeent baina. Egeel iime xyn xeblelei xuudahanuud deere aradai daisadii jaaza daldalaab geze oilgoxoor baina. Aikoomoi busa xydelmerilegşed eneende adalişaguud le baixa.

Aimag sooxi partiijna organizaatornnudai kaadrnuud jixe buzarlagdanxai.

Agiin aimagta jyyn bolhon tuxainь paartiiin Buriaad-Mongoloi mozkoom medee xa gy? Xelseengyi, medeze baigaa. Mozkoom bolbol japoonai-faşiis xylehenşedei buzagai baandiin Agada xeheeltegyi hyidxelei xydelmeri xeze baihan tuxai jixe honoroor medehen baigaa. Mozkoom bolbol ene baanda xadaa zarim alban gazarnuudta, kolxoozuudta şurgan orood baina geze medehen baigaa. Teed, Mozkoomoi xytelberilegşed bolbol aimagii tedenhee seberlen haizaruulxa xemzeenyydii abxagyin xazuugaar, tende daisadii elьgeeze huulgahan baina. Mozkoom bolbol xojor zilei saad tee xorologşo, japoonai şpioon Polikaarpovii aikoomoi sekretaarь bolgozo elьgeehen baina.

Polikaarpov bolbol moziin partiijna konfereence deere Mozkoomdo hunguuli xelgeneer unataraa, aimag soo hyidxelei xydelmeri xeze baihan baina. Tiixede, partiijna xydelmerihee tereeniii zaisuulhan baina. Tiigebeş, konfereenciin hyyleer, Mozkoomoi negedexi sekretaarь Jerbaanov bolbol Polikaarpovii, ene buzagai daisaniii Agiin aimagai gyisedxexe komiteedai tyryylegşede oruulxii duradxahan baina.

Ene japoonai aagent xile şadarai aimagta genete dairaldaza oşoo bişe. Ene xadaa, tende baga bişiin xoro xee.

Agiin aimagdaxi xeregyyd Mozkoomoi xytelberiii xaruulna. Medexede, Jerbaanov bolbol mynee eliryylegdeed baihan byrzyaazna nacionaliistnuud Vaandanov, Dampiloon gedegyydii ene aimagta xeden daxin elьgeehen baina. Eree ende jabahan baigaa. Jerbaanov Agiin aimag oşoxodoo jyy xedeg hen be? Agnuuri, arxidalga xedeg baigaa. Yngeregşe zilde Jerbaanov bolbol Agiin aimagta negete hogtuugaar agnuuri xeze jabaxadaa, tereentei xamta agnaza jabahan sagaan bandiid Liyybarovii oil gomtorgyi buudazarxihan baigaa.

Aikoomoi sekretaarь baihan Polikaarpovai baalaltaar kolxoozniguud bolbol Jerbaanovta moridii, ynete zeeri beleg ygehen baina. Polikaarpov bolbol Jerbaanovta altan çaas beleg ygexii „Socialiizmiin zam“ kolxoozda duradxahan baina geze medeeze baina. Eneen deerehee, Jerbaanovai zyghee daisadii daldalza baihaniiinь eli baina. Iimehee, Jerbaanov bolbol Agiin aimagta bolzo baihan byxii gemte yiliin tylee xariuusalgii gyised daaxa baina.

V. Ovçaarov.

(sentiaabriiin 26-nai „Praavda“)

Myssoliini Germaanida mordobo

Beerlin 26. (TASS). Ysegelder Miunxen deere Myssoliini bolbol Giitlertei uulzaza, şaashaa ylyyxen xeereldebe.

Ysegelder Miunxen deere Myssoliini Giitler xojor daxin uulzaza xeereldee. Ydeşelen Giitler ba Myssoliini xojor Germaani oşoxonь. Tende Germaaniiin aarmiiin namarai maneevrnuud bolzo baina.

Ygleeder, Itaaliiin faşiis diktaator Myssoliini Beerlin jirexe baina. Eneentei xamta, faşiis zandarmeeriiin oxraanno otriaaduud Beerlinde dyyrşeze baina. Tereenhee gadana faşiis xara samsatanai otriaaduud Itaalihaa jiree.

30 mingan sereg Ispaani elьgeegdexee baina

Pariiz, 26. (TASS). Pariizada xeblegdedeg „Voçe Delьii Italьjaani“ geze itaaliiin antifaşiis gazeediin medeesehenei johoor, Ispaanida oşoxo soldaaduudii itaalida ton jaaralaar tatalga bolzo baina. Ispaani oşoxo belen bolood baihan 30 mingan seregyyd gansal Milaan deere baina.

Groomov, Jyymaşev ba Daniilin geşedei delxein ba ulasxoorondiin rekoord

Koosarevai neremzete, SSSR-ei centraalьna aeroklyyb bolbol, Soveed Xolboonoi Geroinuud Groomov, Jyymaşev ba Daniilin gegşedei „ANT-25“ samoliiodoor Moskvaa—Xoito poolius—San-[illegible] marş[illegible]daar buugyigeer niidehen [illegible] delgii[illegible] ([illegible] kilometr) sexe şugamaar xolo niidelgiin delxein ba ulasxoorondiin rekoord geze segnehen tuxai medeeselii ulasxoorondiin aviaaciin federaacahaa (FAI) abba.

Godigor şugamaar niidehen rekoordii registraacalxiin tulada, ulasxoorondiin aviaaciin federaaca bolbol SSSR-ei Gentraalьna aeroklyybнee mateeriaalnuudii nemen eribe.

Viistavkada beledxelii xoohon zaxiraltaar dyyrgene

1938 onoi aavgustiin negende neegdexe Byxexolboonoi xydee azaxuin viistavkada xabaadalsaxiin tulada kolxooz ba sovxoozuud bolbol socialiis myriisee jixeer delgeryylze baihanь eli.

Gebeş, Biçyyrei amagai olonxi kolxoozuud ba kolxoozniguud tere viistavkiin ysloovitai xysed hain tanil bişe. Zişeelxede: Zaganai somonoi, Kaarl Maarksai neremzete kolxoozoi, Guşadai somonoi Kaliininai neremzete ba „Oktiaabriiin revoliyyce“ kolxoozoi kolxoozniguud viistavkiin ysloovitai hain tanil bişe baixahaa baitagai, xarin xezee, xaana viistavka bolxoo baihaniinş medenegyi.

Aimagai gazarai tahag ene xeregii kolxoozniguudta oilguulxa tuxai jyyş xeegyi aad, viistavkada beledxexe tuxai ba viistavkada abaaşaxa eksponaaduudii xadagalaxa tuxai xoohon zaxiralta bişelgenyydii kolxoozuudta taraana.

Viistavkiin udxa şanarii xysed hain medeegyi kolxoozuud ba kolxoozniguudta xediiş derektiiv zaabari yxedenь jamar yre garxab?

C. Nimiin

TARIAA XURIAALGAA HAINAAR DYYRGEBE

Zede. Derestein somonoi „Ulaan Oktiaabrь“ kolxoozoi tariaa xuriaalgiin brigaadiin brigadiir nyxer Dondog Gerelei gegşiin brigaadiingaa dunda disciplinii hainaar tabihan ba xydelmeriee zybeer emxidxeze şadahanai aşaar ene kolxooz mynee tariaa xuriaalgaa hainaar dyyrgebe.

Tariaa xuriaalgada xydelmeriiin erxim hain zişee xaruulza jabahan kolxozniguud gexede: Nima Vaandanai gegşe tariaa booxo ydereigee noormii 170 proc. dyyrgeze jabahan, Radna Zigdorziin, Budiin O. X. Vaandanai C. X. gegşed ydereigee noormii ylyy dyyrgeze jabahan baina.

Gadana, tus brigaada deere kylьtyyrne xydelmeri myn hainaar tabigdahan baina.

Derestein D.

KOMBAJNIOORNUUD SOCIALIIS MYRIISEEDE OROLSOBO

Urda-Agiin somonoi, Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi kombaajniin №3 brigaada bolbol Xonxoliin MTS-ei traktoriistnuud ba kombajniooruudhaa Oktiaabriiin revoliyyciin XX zilei oin ugtamza bolgon socialiis myriisee delgeryylxe tuxai xandaxa bişegii xyndeteigeer xylieen abza zyblebe.

Ene brigaadiinxid bolbol socialiis myriiseede byrin orolsoxo geze togtoobo. Tere myriiseede orolsoxodoo 200 ga gazarai tariaalangii 10 xydelmeriiin yder soo, yder nezeedei 20 ga noormotoigoor, şanar haintaigaar xuriaaza abxa ujalga abba. Gadana, kombaajniingaa xydelmeriiin sezoon soo 400 ga xyrter xuriaaxa, kombaajnaa hainaar abza jabaad, şadal xysiinь byrin edlexe gebe.

B. O. Cebegei

Tariaa xuriaalgiin jabasa tuxai

1937 onoi sentiaabriiin 25-nai yderei medee

Aimaguuddai nerenyyd	Xadagdahanь proceentoor	Boogdohonь proceentoor
Agiin	67,4	75,1
Alairai	47,0	78,0
Bargazanai	90,9	99,0
Bauuntiin	—	—
Biçyyrei	95,5	95,2
Booxonoi	67,1	65,4
Zediin	87,2	98,5
Jaruuniin	70,4	80,7
Zagarain	78,0	79,7
Zakaaminai	100,0	97,1
Kabaanai	97,6	99,4
Xiaagtiin	92,7	95,1
M.-Şiberei	91,4	83,0
Olьxoonoi	46,2	96,0
Xoito-Baigalai	73,2	100,0
Selengiin	88,1	81,1
Tarbagatain	86,7	90,3
Tynxenei	97,8	92,2
Ulaan-Ononoi	88,4	92,8
Ulaan-Ydiin	92,4	88,7
Xoriiin	94,2	86,8
Exired-Bulgadai	67,9	83,1
Xamta	81,8	87,5

Gaztarkoom

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo O. A. ZEREBCOOV.

KINOOTEAATRNUUDTA MYNEEDER

„PROGREES“ KINOO — Xani nyxed

„ERDEM“ KINOO — Xyxiyy xyyged

SOJUUZYTIILIIIN RESPYYBLIKIIN KONTOORA

Ytiilь sugluulan beledxexe staxaanovtana dekaada sonosxono: *Sentiaabriiin 30-da ytiilь sugluulxajaa Ulaan-Yde goorod sooguur ton olooroo garxa.* Manai nyydel ageentnuud ba sboorşiguudta, baigaa byxii ytiilьnyydee tuşaaxii beledxeed baixii gerei ezen emegteişyydii guinabdi. Ytiilьnyydii baira bairadanь tuşaaza abxa, tere doronь myngiinь tylexe.

Ytiilь tuşaaxadaa yne sengei preiskyraant erigtii.

SOJUUZYTIILЬ.

Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь—3-23, колхозотдел—7-55, промотдел—5-07

Noomer gargagşa N. CEBEENOV. Verstaalagşad: C. DAMBAAJEV, C. BATUUJEV BMASSR-ei Niut. Asyiledberiin arkomaadai tipograafi Ypolglavlit 894.